

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă,
Dumitru Visternicean,
Victor Burduh,
Nina Vascan,
Svetlana Filincova

examinând recursurile declarate de Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, și de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorenco,

în cauza civilă la cererea înaintată de avocatul Igor Calian în interesele lui Baruch Gottlieb Arie către SRL „Dufremol” cu privire la încasarea datoriei și la cererea reconvențională depusă de avocatul Maxim Sidorenco în interesele SRL „Dufremol” către Baruch Gottlieb Arie cu privire la restituirea sumei primită fără justă cauză,

împotriva deciziei din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, și de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorenco, și menținută hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 27 iulie 2016, Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Calian Igor, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Dufremol”, solicitând încasarea datoriei.

În motivarea cererii a indicat că la 27 martie 2007, reprezentanții SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG au încheiat contractul, potrivit căruia „Arbitech Trading” AG, cu sediul Elveția, Zurich, care este specializată în vânzarea ceasurilor de clasa lux, asumându-și obligația privind livrarea mărfii în condițiile contractului de consignație către SRL „Dufremol”, care desfășura activitatea comercială în regim duty-free pe teritoriul Republicii Moldova, iar SRL „Dufremol” asumându-și obligația de vânzare cu amănuntul prin intermediul punctelor sale de vânzare.

Potrivit pct. (5) al contractului nominalizat, în termen de 10 zile după sfârșitul fiecărei luni, SRL „Dufremol” urma să furnizeze către „Arbitech Trading” AG un

raport detaliat privind vânzările din luna respectivă, iar în raportul dat SRL „Dufremol” urma să enumere toate vânzările înregistrate în perioada respectivă, indicând denumirea mărcii, numărul de referință, factura de achiziționare și prețul net. Odată cu vânzarea unui produs, valoarea prețului net urma în mod automat a fi transferată către „Arbitech Trading” AG până la data de 15 a lunii următoare.

Potrivit clauzelor contractuale, marfa transmisă SRL „Dufremol” în condițiile contractului de conșignație, rămânea proprietatea „Arbitech Trading” AG, până la momentul vânzării.

Potrivit pct. 7) al contractului menționat, SRL „Dufremol” și-a asumat integral obligațiile privind răspunderea deplină pentru orice devalorizări de preț din cauza stilizării necorespunzătoare sau a pierderii.

În rezultatul relațiilor comerciale nominalizate, în temeiul contractului indicat, datoria pe care a acumulat-o SRL „Dufremol” față de „Arbitech Trading” AG constituia suma de 155736 Euro.

La 04 august 2014, între „Arbitech Trading” AG, reprezentată de către administratorul Benny Hess, și cetățeanul Israelului, Baruch Gottlieb Arie, a fost încheiat contractul privind cesiunea de creanță. Potrivit contractului cesiunii de creanță, Baruch Gottlieb Arie a dobândit de la „Arbitech Trading” AG dreptul de a pretinde încasarea datoriilor de la SRL „Dufremol” care s-au creat în rezultatul neexecutării obligațiilor SRL „Dufremol” către „Arbitech Trading” AG, în sumă de 70736 Euro. Suma totală a datoriei constituia 155736 Euro.

La 17 iunie 2015, a fost încheiată Anexa nr. 1 la contractul din 04 august 2014, încheiat între „Arbitech Trading” AG și Baruch Gottlieb Arie, iar suma totală a datoriei constituia 80736 Euro.

Potrivit reclamantului, SRL „Dufremol” a recunoscut datoria formată în urma executării necorespunzătoare a contractului din 27 martie 2007, încheiat între „Arbitech Trading” AG și SRL „Dufremol” în sumă de 155736 Euro. Cu toate acestea, achitățile din partea SRL „Dufremol” au încetat, iar reprezentanții acesteia se eschivau, sub diferite pretexte, de la onorarea obligațiilor de plată a datoriei, care constituie suma de 20736 Euro.

În temeiul clauzelor contractului din 04 august 2014 și ale anexei nr. 1 a contractului, conform pct. 7 al contractului din 27 martie 2007, încheiat între „Arbitech Trading” AG și SRL „Dufremol”, în cazul rezilierii sau încetării contractului cu excepția cazului de încetare a contractului în condiții de executare necorespunzătoare a obligațiilor, partea vinovată restituie celeilalte părți toate cheltuielile și pierderile legate de rezilierea contractului.

În acest mod, în temeiul celor indicate, la 01 iulie 2016, reprezentantul lui Baruch Gottlieb Arie, avocatul Igor Calian, a expediat în adresa SRL „Dufremol” pretenția privind restituirea sumei datorate, adică a sumei de 20736 Euro, în termen de 10 zile din momentul recepționării notificării menționate. Potrivit mențiunilor din avizul de recepție al scrisorii ce conținea pretenția respectivă, ultima a fost recepționată la 04 iulie 2016, însă cu toate acestea, nici răspuns la pretenție nu a parvenit și nici executarea obligațiilor de plată a datoriei nu au avut loc.

Pe parcursul examinării cauzei, avocatul Sidoreno Maxim, în interesele SRL „Dufremol”, a înaintat o cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva lui Baruch Gottlieb Arie cu privire la restituirea sumei primită fără justă cauză.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că la 27 martie 2007, între SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG a fost încheiat un acord, prin care „Arbitech Trading” AG s-a obligat să livreze către SRL „Dufremol”, în condițiile contractului de consignație, ceasuri de clasa lux, iar SRL „Dufremol” s-a obligat să realizeze marfa livrată prin intermediul rețelei magazinelor cu regim duty-free.

Astfel, pe parcursul mai multor ani calendaristici, SRL „Dufremol” și compania „Arbitech Trading” AG își executau obligațiile asumate conform acordului din 27 martie 2007, fără careva obiecții în privința termenelor și modului de executare a obligațiilor sinalagmatice.

Din informația primită ulterior de la „Arbitech Trading” AG, conducerea SRL „Dufremol” a aflat că dreptul la creanța patrimonială a furnizorului „Arbitech Trading” AG față de SRL „Dufremol” a fost cesionat parțial unei alte persoane, cet. Baruch Gottlieb Arie, în baza contractului de cesiune a creanței din 04 august 2014, în sumă de 70736 Euro, iar prin acordul adițional din 17 iunie 2015 – în sumă de 80736 Euro. Cu toate acestea, contractul de cesiune a creanței din 04 august 2014 și acordul adițional la acesta, din 17 iunie 2015, au fost încheiate fără participarea SRL „Dufremol” și fără verificarea reciprocă corespunzătoare a sumei creanței la etapa semnării cesiunii. Ca urmare, în calculul mărimii creanței s-a strecurat o eroare, deoarece conform datelor „Arbitech Trading” AG și Baruch Gottlieb Arie la momentul semnării contractului de cesiune la 04 august 2014 creanța a constituit 155736 Euro, pe când conform datelor contabilității SRL „Dufremol” suma confirmată a datoriei la data de 04 august 2014 a constituit 127767,59 Euro.

Respectiv, începând cu 04 august 2014 și până în prezent SRL „Dufremol” a efectuat plăți în adresa „Arbitech Trading” AG și a lui Baruch Gottlieb Arie după cum urmează: în adresa „Arbitech Trading” AG au fost efectuate plăți în sumă totală de 75000 Euro, iar în adresa lui Baruch Gottlieb Arie au fost efectuate plăți în suma totală de 60000 Euro. Astfel, începând cu 01 august 2014 de către SRL „Dufremol” au fost efectuate plăți în mărime de 135000 Euro.

Susține că, ținând cont de plățile efectuate mai sus, nu a existat și nu există niciun temei juridic de a impune SRL „Dufremol” să achite în urma cesiunii careva sume în plus, care depășesc suma reală a datoriei existente.

Reiterând faptul că datoria totală a companiei la data încheierii contractului de cesiune din 04 august 2014 a constituit 127767 Euro, SRL „Dufremol” a achitat în plus, iar Baruch Gottlieb Arie a primit fără justa cauză suma de 7332,41 Euro, care urmează a fi restituită în baza acțiunii reconvenționale, conform regulilor îmbogățirii fără justa cauză.

Soldul datoriei de 7332,41 Euro a fost confirmat prin actele de verificare a conturilor între SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG pe perioada anilor 2006-2015, între SRL „Dufremol” și Baruch Gottlieb Arie pe perioada 2014- 2016. Totodată, majoritatea actelor primare contabile ce atestau operațiunile comerciale între SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG au fost nimicite în legătura cu expirarea termenului de păstrare a documentelor - în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Astfel, primind reclamația reprezentantului lui Baruch Gottlieb Arie, s-a înaintat pretenție reconvențională, prin care s-a solicitat restituirea sumei plătite în plus în mărime de 7332,41 Euro, la care Baruch Gottlieb Arie nu a reacționat.

Prin hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Igor Calian în interesele lui Baruch Gottlieb Arie către SRL „Dufremol” cu privire la încasarea datoriei și cererea reconvențională depusă de avocatul Maxim Sidorencu în interesele SRL „Dufremol” către Baruch Gottlieb Arie cu privire la restituirea sumei primită fără justă cauză, au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate de reprezentantul SRL „Dufremol”, avocatul Sidorencu Maxim și reprezentantul persoanei fizice Baruch Gottlieb Arie, avocatul Calian Igor, împotriva hotărârii din 12 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, au fost respinse, fiind menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, contractul de cesiune a creanței și acordul adițional la acesta din 17 iunie 2015 au fost încheiate fără verificarea reciprocă corespunzătoare cu SRL „Dufremol” a sumei creanței, la etapa semnării respectivelor acte juridice. Astfel, avocatul Calian Igor în interesele lui Baruch Gottlieb Arie nu a prezentat careva probe pertinente și concludente, din conținutul cărora să se ateste existența unei datorii în sumă de 155736 Euro la respectivul moment, or, actele prezentate nu sunt suficiente pentru a dovedi cuantumul datoriei, ele demonstrând doar existența unui raport juridic între cele două părți.

Cu referire la cererea SRL „Dufremol”, instanța de apel a menționat că atât patrimoniul persoanei juridice „Arbitech Trading” AG, cât și cel al persoanei fizice Baruch Gottlieb Arie, s-au majorat, inclusiv cu suma de 7332,41 Euro. Însă, SRL „Dufremol” nu a adus careva probe ce ar confirma achitarea cu surplus a acestei sume de 7332,41 Euro către Baruch Gottlieb Arie, or plățile către acesta au fost efectuate în baza contractului de cesiune de creanță din 04 septembrie 2014 și nu depășesc suma indicată în conținutul acestuia. Ultima plată, în sumă de 15.000 Euro, a fost efectuată de către un reprezentant al SRL „Dufremol” către compania „Arbitech Trading” AG la data de 02 martie 2015.

La 22 iunie 2018, Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, a contestat cu recurs decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a acesteia în partea ce ține de respingerea acțiunii de bază, și în această parte, pronunțarea unei noi decizii de admitere a pretențiilor formulate de Baruch Gottlieb Arie, în rest menținerea deciziei contestate.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar a reiterat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

La 03 august 2018, SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorencu, a contestat cu recurs decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a acesteia în partea ce ține de respingerea acțiunii reconvenționale, și în această parte, pronunțarea unei noi decizii de admitere a pretențiilor formulate de SRL „Dufremol”, în rest menținerea deciziei contestate.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a adoptat o decizie contradictorie prin care, pe de o parte, instanța confirmă existența sumei achitate în plus, iar pe de altă parte, respinge pretenția de restituire a ei. Suplimentar, recurenta consideră că nu are relevanță către cine a fost îndreptată ultima achitare din suma datorată, or, toate achitățile au avut drept scop de a stinge o datorie unică, rezultată din același raport juridic.

La 05 octombrie 2018, Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, a depus referință la cererea de recurs înaintată de SRL „Dufremol”, solicitând considerarea acesteia ca inadmisibilă.

La 11 octombrie 2018, SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorencu, a depus referință la cererea de recurs înaintată de Baruch Gottlieb Arie, solicitând respingerea acesteia.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 martie 2018, fiind expediată participanților la proces la 06 iunie 2018 (f.d. 77, vol. II), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să confirme cu certitudine momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Colegiul apreciază critic informația anexată la cererea de recurs de către recurenta SRL „Dufremol”, potrivit căreia a recepționat decizia contestată la 31 iulie 2018 (f.d. 96, vol. II), or marcarea acestei date în informația respectivă nu indică asupra datei de recepționare, ci asupra datei de imprimare a acesteia.

Astfel, având în vedere faptul că recursurile declarate împotriva deciziei din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost înregistrate la 22 iunie 2018 și, respectiv, 03 august 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, și de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorencu, au fost considerate admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul

formulat de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorencu, și va admite recursul declarat Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii de bază, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor formulate de Baruch Gottlieb Arie, în rest decizia și hotărârea urmând a fi menținute, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 445 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Potrivit materialelor cauzei, la 27 martie 2007, reprezentanții SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG au încheiat contractul, potrivit căruia „Arbitech Trading” AG, cu sediul Elveția, Zurich, care este specializată în vânzarea ceasurilor de clasa lux, asumându-și obligația privind livrarea mărfii în condițiile contractului de consignație către SRL „Dufremol”, care desfășura activitatea comercială în regim duty-free pe teritoriul Republicii Moldova, iar SRL „Dufremol” asumându-și obligația de vânzare cu amănuntul prin intermediul punctelor sale de vânzare (f.d. 19-27, vol. I).

La 04 august 2014, între „Arbitech Trading” AG, reprezentată de către administratorul Benny Hess, și cetățeanul Israelului, Baruch Gottlieb Arie, a fost încheiat contractul privind cesiunea de creanță (f.d. 28-29, vol. I). Potrivit contractului cesiunii de creanță, Baruch Gottlieb Arie a dobândit de la „Arbitech Trading” AG dreptul de a pretinde încasarea datoriilor de la SRL „Dufremol” care s-au creat în rezultatul neexecutării obligațiilor SRL „Dufremol” către „Arbitech Trading” AG, în sumă de 70736 Euro. Suma totală a datoriei constituia 155736 Euro.

La 17 iunie 2015, a fost încheiată Anexa nr. 1 la contractul din 04 august 2014, încheiat între „Arbitech Trading” AG și Baruch Gottlieb Arie, iar suma totală a datoriei, ce urma a fi încasată în baza contractului de cesiune a creanței, constituia 80736 Euro (f.d. 30-31, vol. I).

Astfel, Baruch Gottlieb Arie pretinde că datoria restantă a SRL „Dufremol” față de el constituie suma de 20 736 Euro.

Instanțele inferioare au respins pretențiile formulate de Baruch Gottlieb Arie față de SRL „Dufremol”, făcând referire la faptul că, contractul de cesiune a creanței și acordul adițional la acesta din 17 iunie 2015 au fost încheiate fără verificarea reciprocă corespunzătoare cu SRL „Dufremol” a sumei creanței, la etapa semnării respectivelor acte juridice. Colegiul consideră că această concluzie este eronată, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 556 alin. (1) din Codul civil, o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

Conform art. 557 din Codul civil, titularul unei creanțe o poate transmite, fără consimțământul debitorului, unui terț dacă aceasta nu contravine esenței obligației, înțelegerii dintre părți sau legii.

Astfel, din prevederile normelor citate rezultă cu suficientă claritate că, cesiunea de creanță este contractul prin care un creditor (cedent) transmite dreptul său de creanță unei alte persoane (cesionar). După cum se precizează în aceeași normă, din momentul realizării cesiunii, cesionarul substituie creditorul originar (cedentul) în cadrul raportului obligațional, devenind noul creditor.

Chiar dacă debitorul cedat nu este parte în contractul de cesiune (potrivit art. 557 din Codul civil), fiind un terț față de acest contract, alineatul (2) prevede expres că cesiunea nu poate fi făcută în dauna intereselor debitorului și respectiv, nu poate face obligația debitorului mai oneroasă. Astfel drepturile dobândite de la sau în timpul fostului creditor (cedentul) nu se sting odată cu cesiunea, de asemenea după cesiune obligația debitorului nu poate deveni mai oneroasă, adică nu se poate modifica cuantumul ei (fațetă a principiului libertății contractuale, nimeni nu se poate vedea obligat în cadrul unui contract decât în virtutea propriului consimțământ) sau modifica condițiile sau termenele de executare, întreg raportul obligațional rămânând neschimbat, mai puțin subiectul activ.

În așa mod, chiar dacă SRL „Dufremol” invocă faptul că obligația sa a devenit mai oneroasă datorită faptului că nu a participat la încheierea contractului de cesiune a creanței, totuși se eschivează de la obligația sa procesuală de a dovedi circumstanțele pe care le invocă drept teme al pretențiilor și obiecțiilor sale, așa cum prevede art. 118 din Codul de procedură civilă.

Totodată, debitorul, care dobândește în cadrul acestei operațiuni juridice denumirea de debitor cedat, este un terț față de contractul de cesiune, prin urmare acordul sau consimțământul său cu privire la acesta este irelevant. Însă, în anumite situații creditorul unei creanțe nu are aceeași libertate de acțiune. Astfel, creditorul nu poate transmite discreționar creanța, fără consimțământul debitorului, dacă din esența obligației rezultă că nu va putea face acest lucru decât cu consimțământul lui. Drept exemplu ar putea servi o obligație intuitu personae, care a fost asumată de către debitor tocmai în considerarea persoanei creditorului. În cazul dedus judecării nu este vorba de o obligație intuitu personae, și nici nu a fost prevăzut de către părți la încheierea contractului că cesiunea se va putea face numai cu acordul debitorului.

În asemenea situație, concluzia instanței de apel referitoare la neparticiparea debitorului la încheierea contractului de cesiunea creanței, este una eronată.

Suplimentar, este de menționat că potrivit art. 560 din Codul civil, debitorul este îndreptățit să opună cesionarului toate excepțiile pe care a putut să le opună cedentului până în momentul comunicării cesiunii. Astfel, toate drepturile pe care le avea în cadrul raportului inițial le păstrează și în raportul modificat prin schimbarea subiectului activ – creditorul. Din punct de vedere procesual, debitorul își poate realiza drepturile prin intermediul acțiunilor în instanță și a excepțiilor pe care le putea invoca în cadrul acțiunilor intentate de creditor. Păstrându-și drepturile, debitorul își păstrează și mijloacele procesuale de garantare a lor.

Cu referire la cele expuse mai sus, Colegiul atrage atenția asupra faptului că debitorul SRL „Dufremol” nu a opus cesionarului nici o excepție cu privire la existența datoriei sau quantumul acesteia, precum și nu a contestat contractul de cesiune a creanței, încheiat la 04 august 2014 între „Arbitech Trading” AG, reprezentată de către administratorul Benny Hess, și cetățeanul Israelului Baruch Gottlieb Arie.

Mai mult ca atât, debitorul SRL „Dufremol” a recunoscut existența datoriei și, implicit, și quantumul acesteia, prin achitarea parțială în mod benevol a acesteia, în trei tranșe a câte 20 000 Euro, cu indicarea expresă a temeiului achitării – „conform contractului de cesiune din 04 august 2014” (f.d. 58-60, vol. I). Astfel, reieșind din quantumul creanței cesionate în sumă de 80 736 Euro și ținând cont de datoria parțial stinsă în sumă de 60 000 Euro, Colegiul conchide că datoria restantă a SRL „Dufremol” față de cesionarul Baruch Gottlieb Arie constituie suma de 20 736 Euro, care urmează a fi încasată prin hotărârea instanței.

În acest context, nu poate fi menținută concluzia instanței de apel în ceea ce privește neprezentarea probelor de către Baruch Gottlieb Arie întru confirmarea pretențiilor sale, și anume a înscrisurilor care să certifice incontestabil care era totuși datoria SRL „Dufremol” față de „Arbitech Trading” AG. Or, obiectul prezentului litigiu îl constituie datoria restantă a SRL „Dufremol” față de Baruch Gottlieb Arie, care își are originea în contractul de cesiune din 04 august 2014 și Anexa nr. 1 la acesta din 17 iunie 2015, și nu relațiile contractuale existente între SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG, ultima neavând în speță nici o calitate procesuală.

Chiar dacă art. 556 alin. (3) din Codul civil prevede că cedentul este obligat să remită cesionarului actele aferente creanței și să-i pună la dispoziție informația necesară realizării ei, totuși această obligație decurge din obligația generală de asumare și executare a obligațiilor cu bună-credință (art. 513 din Codul civil) și obligația de informare (art. 516 din Codul civil), însă are o existență de sine stătătoare și un conținut precis: în cazul neîndeplinirii ei de către cedent, cesionarul având dreptul de a cere desființarea contractului pentru motiv de viciere a consimțământului prin dol.

În speță, însă, existența și quantumul datoriei se probează prin contractul de cesiune din 04 august 2014 și Anexa nr. 1 la acesta din 17 iunie 2015, corespondența dintre reprezentanții SRL „Dufremol” și Baruch Gottlieb Arie (f.d. 11-18, vol. I), precum și înscrisurile care certifică stingerea parțială a datoriei în temeiul contractului de cesiune (f.d. 58-60, vol I).

Cu referire la cererea de recurs înaintată de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorencu, Colegiul ține să menționeze că argumentele invocate în susținerea acesteia, nu și-au găsit confirmarea. Astfel, recurenta SRL „Dufremol” a solicitat revendicarea sumei de 7332,41 Euro, pretinsă a fi achitată în surplus în baza relațiilor contractuale cu „Arbitech Trading” AG, precum și a celor dintre „Arbitech Trading” AG și Baruch Gottlieb Arie. Însă, din materialele cauzei nu rezultă cu certitudine existența acestei supraplăți din partea SRL „Dufremol” în contul lui Baruch Gottlieb Arie, ci existența unei datorii a SRL „Dufremol” față de Baruch Gottlieb Arie.

Astfel, SRL „Dufremol” a invocat faptul că, în calculul mărimii creanței s-a strecurat o eroare, deoarece conform datelor „Arbitech Trading” AG și Baruch

Gottlieb Arie la momentul semnării contractului de cesiune la 04 august 2014 creanța a constituit 155736 Euro, pe când conform datelor contabilității SRL „Dufremol” suma confirmată a datoriei la data de 04 august 2014 a constituit 127767,59 Euro.

Acest argument nu poate fi reținut de către instanța de recurs, deoarece chiar dacă există o eroare de calcul, ea ține de relațiile contractuale existente între „Arbitech Trading” AG și SRL „Dufremol”, și nu de datoria pe care o are SRL „Dufremol” față de Baruch Gottlieb Arie în baza contractului de cesiune a creanței. Or, „Arbitech Trading” AG nu a cesionat întreaga creanță față de SRL „Dufremol”, ci doar o parte din ea. Astfel, suma certă a datoriei SRL „Dufremol” față de „Arbitech Trading” AG urmează a fi clarificată între părțile contractului de consignație din 27 martie 2007.

Mai mult, instanța de recurs apreciază critic și argumentul referitor la faptul că soldul datoriei de 7332,41 Euro a fost confirmat prin actele de verificare a conturilor între SRL „Dufremol” și „Arbitech Trading” AG pe perioada anilor 2006-2015, între SRL „Dufremol” și Baruch Gottlieb Arie pe perioada 2014-2016, deoarece aceste acte de verificare sunt semnate unilateral de către SRL „Dufremol”.

Suplimentar, Colegiul reiterează că simpla trimitere la faptul distrugerii de către SRL „Dufremol” a actelor contabile, nu o degreveză de probațiune.

Din materialele cauzei rezultă că, la 01 iulie 2016, reprezentantul lui Baruch Gottlieb Arie, avocatul Igor Calian, a expediat în adresa SRL „Dufremol” pretenția privind restituirea sumei datorate, adică a sumei de 20736 Euro, în termen de 10 zile din momentul recepționării notificării menționate. Potrivit mențiunilor din avizul de recepție al scrisorii ce conținea pretenția respectivă, ultima a fost recepționată la 04 iulie 2016, însă cu toate acestea, nici răspuns la pretenție nu a parvenit și nici executarea obligațiilor de plată a datoriei nu au avut loc. Iar, potrivit procesului-verbal nr. 3 din 25 iulie 2016 cu privire la selectarea documentelor spre nimicire cu termen de păstrare expirat pentru anii 1999-2010, la care face trimitere recurenta SRL „Dufremol”, înscrisurile care demonstau cuantumul datoriei acesteia, au fost distruse.

În acest context, potrivit normelor de arhivare și păstrare a registrelor și a documentelor financiar-contabile, prevăzute de „Indicatorul documentelor-tip și al termenelor lor de păstrare pentru organele administrației publice, pentru instituțiile, organizațiile și întreprinderile Republicii Moldova”, aprobat de către Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii Moldova la 03 decembrie 1997 și art. 43 alin. (1) din Legea contabilității, entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității (denumite în cele ce urmează documente contabile). Prin urmare, reieșind din faptul că relațiile civile, care urmau a fi demonstrate prin aceste acte, nu au fost definitive, actele contabile care vizează aceste relații civile, urmau a fi păstrate. Astfel, distrugerea actelor contabile de către SRL „Dufremol” a fost efectuată pe propriul risc și cu asumarea tuturor consecințelor.

Reieșind din cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, la examinarea cauzei instanța de apel s-a limitat doar la aspectele constatate de către instanța de fond.

Prin urmare, instanța de apel urma să constate și elucideze pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în cest sens, să le examineze și să le dea o apreciere în cumul, reflectând în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de celelalte, așa cum prevede alin. (4) al art. 130 din Codul de procedură civilă.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul formulat de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorenco, de a admite recursul declarat Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii de bază, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor formulate de Baruch Gottlieb Arie, în rest decizia și hotărârea urmând a fi menținute.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de SRL „Dufremol”, prin intermediul avocatului Maxim Sidorenco.

Se admite recursul declarat de Baruch Gottlieb Arie, prin intermediul avocatului Igor Calian.

Se casează decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii înaintată de avocatul Igor Calian în interesele lui Baruch Gottlieb Arie către SRL „Dufremol” cu privire la încasarea datoriei, și în această parte se pronunță o nouă hotărâre, prin care se admit pretențiile formulate de avocatul Igor Calian în interesele lui Baruch Gottlieb Arie și se încasează de la SRL „Dufremol” în beneficiul lui Baruch Gottlieb Arie datoria în sumă de 20 736 (douăzeci de mii șapte sute treizeci și șase) Euro.

În rest, decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător

Valeriu Doagă,

Judecători:

Dumitru Visternicean,

Victor Burduh,

Nina Vascan,

Svetlana Filincova